

Projekt

z dnia 22 stycznia 2025 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA
RADY GMINY POCZESNA**

z dnia ..... 2025 r.

w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Poczesna

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 1 i art. 18 ust. 2 pkt. 15 oraz art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1, art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.), art. 44 ust. 1, 2 i 3a oraz art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024r., poz. 1478 z późn. zm.), po uzgodnieniu projektu uchwały z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach

Rada Gminy w Poczesnej uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się pomnikami przyrody na terenie gminy Poczesna stanowiące okazałych rozmiarów drzewa:

- 1) pojedyncze drzewo gatunku dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 382 cm rosnące na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 654/2 w obrębie Poczesna, stanowiącej własność Gminy Poczesna. Pomnikowi przyrody nadaje się nazwę Wincenty,
- 2) pojedyncze drzewo gatunku dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 405 cm rosnące na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 607 w obrębie Poczesna, stanowiącej własność Parafii Kościoła Rzymskokatolickiego w Poczesnej. Pomnikowi przyrody nadaje się nazwę Zygmunt III Waza,
- 3) pojedyncze drzewo gatunku dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 294 cm rosnące na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 607 w obrębie Poczesna, stanowiącej własność Parafii Kościoła Rzymskokatolickiego w Poczesnej. Pomnikowi przyrody nadaje się nazwę Boguchwał,
- 4) pojedyncze drzewo gatunku grusza pospolita *Pyrus communis* o obwodzie pnia 161 cm rosnące na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 607 w obrębie Poczesna, stanowiącej własność Parafii Kościoła Rzymskokatolickiego w Poczesnej,
- 5) pojedyncze drzewo gatunku jabłoń domowa *Malus domestica* o obwodzie pnia 110 cm rosnące na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 607 w obrębie Poczesna, stanowiącej własność Parafii Kościoła Rzymskokatolickiego w Poczesnej,
- 6) pojedyncze drzewo gatunku dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 391 cm rosnące na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 289 w obrębie Kolonia Brzeziny Wielkie, stanowiącej własność Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o. o. Pomnikowi przyrody nadaje się nazwę Zych.

§ 2. Szczegółowe informacje dotyczące pomników przyrody o których mowa w § 1 uchwały zawiera załącznik nr 1 do uchwały.

§ 3. Mapy przedstawiające lokalizację pomników przyrody o których mowa w § 1 uchwały określa załącznik nr 2 do uchwały.

§ 4. Szczególnym celem ochrony drzew, o których mowa w § 1 jest zachowanie ich wartości przyrodniczych, krajobrazowych oraz społeczno - kulturowych.

§ 5. W stosunku do pomników przyrody, o których mowa w § 1 w ramach ochrony czynnej, ustala się możliwość dokonywania zabiegów pielęgnacyjnych - zabezpieczających zgodnych z ogólnie przyjętymi zasadami chirurgii drzew.

§ 6. W stosunku do pomników przyrody ustanowionych w § 1 wprowadza się następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- 2) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- 3) umieszczania tablic reklamowych.

§ 7. Nadzór nad pomnikami przyrody sprawuje Wójt Gminy Poczesna.

§ 8. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Poczesna.

§ 9. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodnicząca Rady Gminy Poczesna

mgr Elżbieta Tomala-Wróbel

RADCA PRAWNY

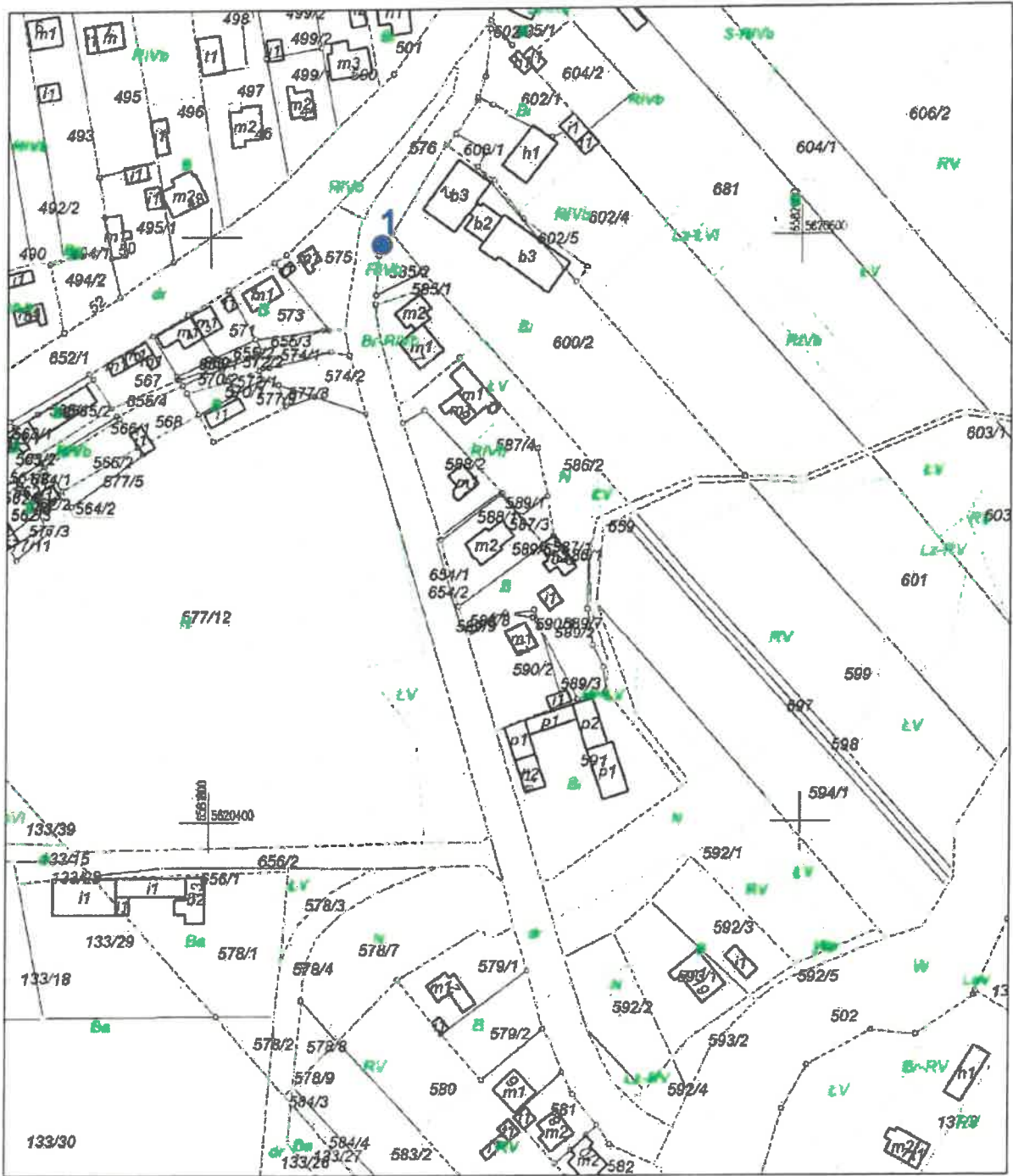
Wiesław Rodak
nr wpisu OP C-2/84

ZASTĘPCA WÓJTA

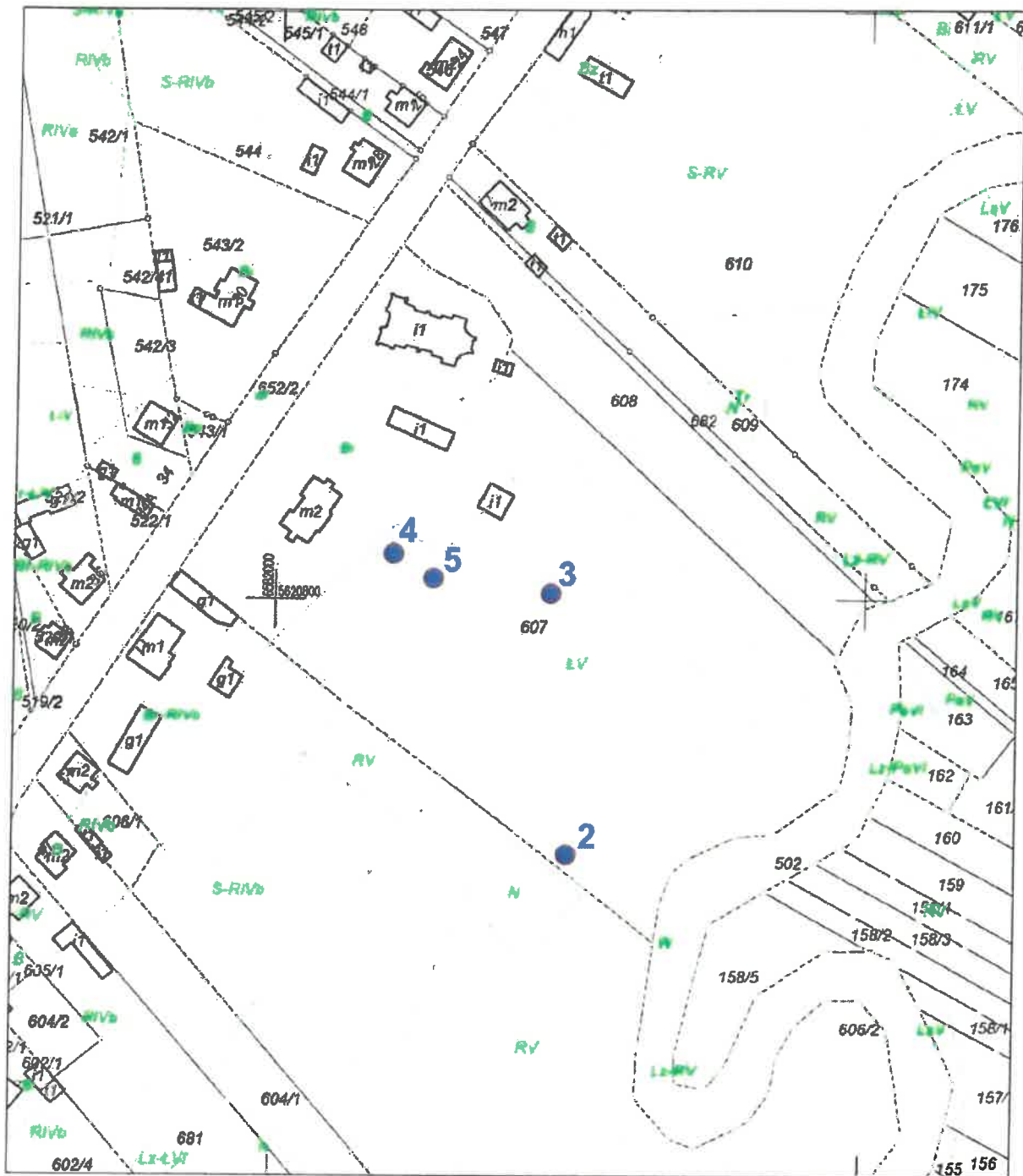
Robert Kępa

[Handwritten signature]

L.p.	Gatunek drzewa	Nazwa własna	Wymiary		Lokalizacja	
			Obwód pnia na wysokości 1,30 m [cm]	Wysokość [m]	Położenie (nr ewid. działki, nazwa obrębu ewidencyjnego, współrzędne geograficzne)	Współrzędne geodezyjne w układzie PL-2000
1.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Wincenty	382	25	dz.nr 654/2, obręb Poczesna 50° 42' 54,39"N 19° 9' 32,9"E	X: 5620600,90 Y: 6581858,65
2.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Zygmunt III Waza	405	25	dz. nr 607, obręb Poczesna 50° 42' 57,92"N 19° 9' 45,17"E	X: 5620713,60 Y: 6582097,62
3.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Boguchwał	294	26	dz. nr 607, obręb Poczesna 50° 43' 0,88"N 19° 9' 45,06"E	X: 5620805,08 Y: 6582094,07
4.	Grusza pospolita <i>Pyrus communis</i>	_____	161	12,5	dz. nr 607, obręb Poczesna 50° 43' 1,2"N 19° 9' 42,45"E	X: 5620814,12 Y: 6582042,57
5.	Jabłoń domowa <i>Malus domestica</i>	_____	110	7,5	dz. nr 607, obręb Poczesna 50° 43' 0,95"N 19° 9' 43,04"E	X: 5620806,55 Y: 6582054,43
6.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Zych	391	20,5	dz. nr 289, obręb Kolonia Brzeziny Wielkie 50° 44' 20,82"N 19° 6' 39,74"E	X: 5623219,25 Y: 6578421,80

Skala 1:2000

Skala 1:2000

Skala 1:2000

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 z późn.zm.) obowiązkiem m.in. organów administracji publicznej jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. Artykuł 2 tejże ustawy stanowi, że ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień (ust. 1), a celem ochrony przyrody jest m.in. ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień (ust. 2).

Ochrona zieleni oraz zadrzewień może polegać m.in. na uznawaniu najcenniejszych drzew (rosnących pojedynczo lub w skupiskach) za pomniki przyrody. W myśl art. 40 powyższej ustawy, pomnikami przyrody są pojedyncze twory (lub ich skupiska) przyrody żywej i nieożywionej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. Jako przykłady pomników przyrody w powyższym przepisie wskazane zostały okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Natomiast w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz. U. z 2017, poz. 2300) określono kryteria, jakimi należy się kierować przy kwalifikowaniu np. drzew jako kandydatów do objęcia ochroną pomnikową.

W myśl art. 44 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy, określającej nazwę danego obiektu, jego położenie, szczególne cele ochrony, zakazy właściwe dla tego obiektu, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 powyższej ustawy, sprawującego nadzór nad pomnikiem przyrody, a w razie potrzeby – ustalenia dotyczące czynnej ochrony. Ponadto projekt stosownej uchwały rady gminy wymaga uzgodnienia – zgodnie z art. 44 ust. 3a ustawy – z właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

Podjęcie przedmiotowej uchwały uzasadnia fakt występowania na terenie gminy Poczesna drzew o wyróżniających je cechach estetycznych, osobniczych i przyrodniczych nie objętych ochroną w formie pomników przyrody.

Ochrona wymienionych w uchwale drzew ma na celu zachowanie szczególnie atrakcyjnych obiektów przyrodniczych. Ma także wymiar edukacyjny. Drzewa reprezentują dużą wartość społeczną, stanowią istotny element tożsamości kulturowej danego miejsca i społeczności lokalnej, są to ostatni świadkowie dawnej szaty roślinnej.

Zgodnie z przedłożonym projektem proponuje się objęcie ochroną jako pomniki przyrody sześć egzemplarzy drzew rosnących na terenie Gminy Poczesna: 1) dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 382 cm rosnący na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 654/2 w obrębie Poczesna, 2) dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 405 cm rosnący na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 607 w obrębie Poczesna, 3) dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 294 cm rosnący na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 607 w obrębie Poczesna, 4) grusza pospolita *Pyrus communis* o obwodzie pnia 161 cm rosnąca na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 607 w obrębie Poczesna, 5) jabłoń domowa *Malus domestica* o obwodzie pnia 110 cm rosnąca na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 607 w obrębie Poczesna, 6) dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 391 cm rosnący na działce oznaczonej numerem geodezyjnym 289 w obrębie Kolonia Brzeziny Wielkie.

Wyszczególnione powyżej drzewa spełniają kryteria określone we wspomnianym rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody, to znaczy kryteriami uznawania drzew za pomniki przyrody są: a) obwody ich pni – mierzone na wysokości 130 cm – przekraczają minimalne obwody pni

określone dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew, wyszczególnionych w załączniku do powyższego rozporządzenia lub b) drzewa te wyróżniają się – przede wszystkim ze względu na obwody pni, ale również wielkość i rozłożystość koron, wiek, pokrój lub inne cechy morfologiczne – spośród innych drzew tego samego rodzaju lub gatunku w skali co najmniej gminy. Objęcie przedmiotowych drzew ochroną prawną pozwoli na ich zachowanie dla przyszłych pokoleń, zwiększy świadomość ekologiczną mieszkańców, przyczyni się do kształtowania wizerunku Poczesnej jako gminy aktywnie prowadzącej działania na rzecz ochrony i zachowania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Pomniki przyrody wzbogacą wartość przyrodniczą, historyczną, kulturową, turystyczną i edukacyjną Gminy Poczesna, a objęcie ich ochroną prawną pozwoli lepiej chronić pomniki od potencjalnego zniszczenia oraz podkreśli potencjał przyrodniczy Gminy Poczesna, poprzez zwiększenie wolumenu gminnych pomników przyrody. Wymienione wyżej drzewa odznaczają się okazałymi, rzadko spotykanymi rozmiarami, wyróżniającymi je wśród innych tworów przyrody. Ustanowienie w/w drzew pomnikami przyrody stanowiłoby dodatkowo atrakcję turystyczną.

W projekcie uchwały ustanawiającej powyższe drzewa pomnikami przyrody, zaproponowano wprowadzenie następujących zakazów, wybranych i dostosowanych do specyfiki obiektów i formy ochrony spośród zakazów wyszczególnionych w art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody: 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru; 2) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby; 3) umieszczania tablic reklamowych.

Wprowadzenie powyższych zakazów pozwoli na właściwe zabezpieczenie drzew przed zniszczeniem ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Projekt przedłożonej uchwały został pozytywnie, bez uwag uzgodniony postanowieniem znak:WPN.623.60.2024.KB z dnia 14 stycznia 2025r. przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

Proponowana uchwała nie rodzi skutków finansowych dla budżetu gminy, przy czym objęcie drzew ochroną jako pomniki przyrody powoduje, że koszty okresowej pielęgnacji drzew (wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych) będą w przyszłości pokrywane ze środków gminnych.